

ÜRO Peaassamblee 66. istungjärgul eile pärastlõunal Eesti riigi nimel kõnelenud president Toomas Hendrik Ilves tõdes: 20 aastat pärast totalitaar-riigi näidiseksemplari, Nõukogude Liidu, kokkuvarisemist, on vabaduse ja demokraatia hõng taas õhus.

“Taas saavad rahvad kokku, et öelda “Aitab!”,” vaatas Eesti riigipea Lähis-Itta ja Põhja-Aafrikasse. “Inimesed tahavad vabalt oma arvamust avaldada, teha ise oma valikuid, tundmata hirmu võimu ähvarduste ja ahistamise pärast. Nad ihkavad demokraatiat, nad soovivad demokraatia aluseks olevaid õigusi: õigusriiki, sõnavabadust, õigust vabalt koguneda ja oma meelsust väljendada.”

President Ilvese sõnul on Eesti kahe viimase aastakümne lugu – kuidas okupatsioonidest muserdatud maa areneb Euroopa demokraatiaks ja kaasaegseks infotehnoloogia maaks – pelutav näide kõigile, kes jätkuvalt otsivad vabandusi demokraatia mahasurumiseks, korruptsiooni õigustamiseks ja oma kodanike kallal vägivalatsemiseks.

Tuginedes ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonile, mille sätteid kõik ÜRO liikmesriigid on kohustatud järgima, rõhutas Eesti riigipea: “Demokraatia tuumaks pole ainult hääletamine ja vabad valimised, kuigi need on iga vaba ja demokraatliku ühiskonna lahutamatud koostisosad. Avatud ühiskonna nurgakiviks on inimõigused ja õigusriik. Kui sa ei saa vabalt oma arvamust avaldada ning kui sul puudub õigus ausale kohtumõistmisele, siis ei muuda ka valimiskabiini minek suurt midagi. Õigused ja vabadused kuuluvad võrdselt kõigile, olemata üksikute võimukate, rikaste või relvastatute privileeg.”

President Ilves meenutas, et Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida hiljutised revolutsioonid esindasid *rahva* reaktsiooni inimõiguste pidevale rikkumisele, korruptsioonile ja ebaõiglusele.

“Seetõttu kinnitasid need revolutsioonid inimõiguste kõi kehaaravust. Tuleb rõhutada – ja mitte pisendada – tõsiasja, et kõik inimesed ja rahvad jagavad ühist soovi elada vabana hirmust ja rõhumisest,” rääkis Eesti riigipea.

Ta rõhutas, et infotehnoloogilised lahendused aitavad muuta riigivalitsemist avatumaks ja

läbipaistvaks ning nimetas nüüdisajaga kaasnevaks inimõiguseks juurdepääsu internetile: “Selle globaalne piiriülene olemus tagab kõigile maailma inimestele juurdepääsu informatsioonile ja ideedele, selle kaudu ehitatakse suhtlusvõrgustikke ja õpitakse üksteise kogemustest. Eesti on veendunud, et kõik riigid peaksid tagama oma elanikele vaba juurdepääsu internetile ning koos sellega ka võimaluse otsida informatsiooni, uusi ja vabu mõtteid vahetada ja vahendada.”

Ent president Ilves kõneles ka sellest, kuidas küberriskide ja -rännakute olemus muutub üha ohtlikumaks, kahjustades riike ja kogukondi.

“2007. aastal Eestit tabanud ulatuslikud küberrünnakud kasvatasid oluliselt meie riskiteadlikkust. Oleme astunud otsustavaid samme küberruumi turvalisuse tagamiseks, kuid seejuures pole piiranud internetikasutajate vabadusi,” ütles Eesti riigipea, tsiteerides *Freedom House* raportit

Freedom on the Net 2011

, mille järgi on Eesti kõige suurema internetivabadusega riik maailmas. “Meie näide tõestab ilmekalt, et tasakaal õiguste ja turvalisuse vahel on täiesti võimalik, järele anda ei tule kummagi põhimõtte osas.”

Rääkides ÜRO olemusest ja maailmaorganisatsiooni reformimisest, kinnitas president Ilves: “Kui kogu maailm me ümber muutub, peab muutuma ka ÜRO.”

Ta avaldas toetust mitmetele ÜRO tegevust käsitlevatele uuenduslikele ideedele ja algatustele, kuid lisas, et Eesti hinnangul peaks seesama reformimeelsus leidma väljundi ka ÜRO Julgeolekunõukogu uuendustes.

“Kui me ei suuda viia Julgeolekunõukogu struktuuri ja tööpõhimõtteid vastavusse maailma riikide tänase panuse ja kaaluga, vaid arvestame selle asemel jätkuvalt 1945. aastal kehtinud poliitilise reaalsusega, võime olla kindlad, et Julgeolekunõukogu minetab aja jooksul oma tõsiseltvõetavuse,” kõneles Eesti riigipea. “Seetõttu teengi ettepaneku avada end muutustele, arvestada nendega ja hakata vastavalt ka tegutsema.”

Kõneldes Iisraelist ja Palestiinast, kellele on ka ÜRO Peaassamblee 66. istungjärgul keskendunud paljude riikide tähelepanu, ütles president Ilves: “Elujõuline kahe-riigi-lahendus

saab olla selline, mis võtab arvesse mõlema poole soovi turvalise ja eduka tuleviku järele.”

President Ilvese ÜRO kõne video asub <http://gadebate.un.org/66/estonia> .

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229